

Linksmieji dialogai ir žaismingi situaciniai pasakymai

Surinko, sklaidai parengė
Regina BLIŪDŽIUVIENĖ

Regina Bliūdžiuvienė – Lietuvos pedagogė, poetė, tautosakininkė. Gimė 1948 m. Šilalės rajono Gulbių kaime. Gyvena Taragės rajono Žygaičių kaime.

1. – Ačiū.
– Pasidiek unt pakračiu.
2. – Ačiū.
– Pabučiūk pečiu.
3. – Labas.
– Ėk pri babas.
4. – Laba diena.
– Su vištiena.
5. – Laba dīna.
– Buoba vīna.
6. – Kas?
– Kas kas, tas i les.
7. – Ėk šėkti.
– A tu atėsi pasitėkti?
8. – Nanuoru.
– Na diel nuora, ali diel sveikatas.
9. – A rūp?
– Jie krūpā – srūbk. Vuo jie naskani, droskas isidiek.
10. – Kas saki?
– Išspruogtaki.
11. – Kas saki?
– Višta rudaki.
12. – Vėsa gera (*viso gero*).
– Iš puo kera.
13. – Parnešk pīraga (*parnešk lauktuvų*).
– Jie pakibs puo naga, parnešu.
14. – Kāp smėrd.
– Smarvi na karvi, nanudors.
15. – Mīgs (*arba tinginys*) jam (*ima*).
– Nėk, nagraži pavardie.

16. – Tāp dronsē vīna ēni i mēška, a nabijē vėl-
ka susitėkti?
– Vīns vilks napavėlks, pėnki šeši nasutėlps.
17. – Diedi, juk čia aš.
– Diedi na diedi – lėpk iš grūšis.
18. Tas diedi na vīna nuriedi.
19. Kuo siunti? A dviestinuoji junti?
20. Ėk i Šikočiu dauba pastarnuoku rauti.
21. Nuosis pasiklausk, akis paruodīs (*kai ko nors ieško ir neranda*).
22. Kucī jūdāsīs baltuoji (*kai gautą įsakymą vaikas persako kitam, o ne pats vykdo*).
23. A vīna kaula esi, ka nasusėriti?
24. A pėlvi kaula turi, ka nasusėlinki?
25. Šuori, kap sau nuori.
26. Valgīk (jiesk) su dūna, napamesi kūna.
27. Jimk miesuos. Dūnas i ubagās ēdams gausi.
28. Jie nuori miesuos, ėk pri vėlka.
29. Puondīvati, puondīvati, miečiuok savūsūs, na munūsūs – guodžiama pargriuvusį vaiką.
30. A kiauli žindā, ka tuoks morzins (*murins*)?
31. Pataikē (*patruopijē*) unt patīs papijuojima (*atėjai per patį valgymą, kai visi prie valgio palinkę*).
32. – Sieskis, stats da pamalūsi.
– Aš teisībīs navaliuoju pasakuoti, kon čia bamalūsi.
33. – Ka?
– A vakar šikā?
– Šikau i tau palikau.
34. – Vakars tavīs iškuoji.
– Kas?
– Žvėrbliis puo karvašūdi (*taip erzinas vaikai*).
35. – Kāp aš tau atsidiekavuosu?
– Geruo vītuo apšnekiesi.
36. – Vėlni, a turi dūši?
– Umhu (*taip monologu pašiepiamas žmogus, kuris užuot atsakęs „taip“ arba „ne“ tik neaiškiai sumurma*).
37. – Bapėgu mažam žmuogū, darbā pagal žemi. Narėk dasiristi.
– Naje, tik kėnsus su sobini daužīti.
38. – Reikieje gerā ibraukti i kišeni, kitāp būtu šnekiejis.
– Iš kor tū braukamūju pajimsu?
39. – A tuoli vākars?
– Su ronka nadasīksi.
40. – Mama, i muni veskis (*prašosi eiti kartu*).

(Nukelta į 38 p.)

- Vesūs. A šniūroka turi?
41. – Tujau līs.
– Jie lins, gaus par nuosi (*žodžių žaismas lyti ir lįsti*).
42. – Kur ėni?
– I Šikočiu dauba pastarnuoku rauti.
43. – Kor ėni?
– Gvalta unt trijų dīnū šaukti.
44. – Užteks.
– Šunī užteks, vuo žmuogū kīk rēk.
45. – Dūna atšuoka.
– Gerā ka atšuoka, vuo naprašuoka (*žodžių žaismas: atšokti – kai duonos pluta atsiknoja nuo minkštimo ir atšokti – atbėgti, ateiti*).
46. – Naturu čiesa.
– Aš turu du, galiu vīna paskuolīti.
47. – Tinginī, tinginī, te kiaušėni.
– A nulupts?
– Ne.
– Mesk par tuora.
48. I tu kap žīds. Žiūr i sauli i klaus: „Ui, ar aukš-tā sauli, a tuolī vakars?“
49. Poikē, poikē. Jūkses zoikē (*gražiai, puikiai padarei ar pasipuošei; taikoma vaikams*).
50. Pabučiūk kur šnīpšt i kukū, i agurkā maska-tū (*sako, kai supyksta ir pritrūksta žodžių*).
51. Pabučiūk kor nasutenk.
52. – Paskutiniū paršeliū paps pri sobinis (*sako-ma, kai kas nors, dažniausiai vaikas, prie stalo ateina paskutinis, reiškia, kad jam liko prastesnė vieta*).
53. – Ali pīns saldesnis (*taip sakoma, kai kas nors paguodžia, o jei žodis buvo taikomas suaugu-siam, jis pats atsako*).
54. – Mama, nuoru valgīti.
– I tu kap gaidīs: paršuoka par tuora i viel les. Juk kon tik nu stala, i viel grumbās. Arba: Bene vīna gruoba esi kap vėlks. Nasenē valgē i jau išalkā.
55. – Sieskēs. Taupīk (arba: čiedīk) kuojis senatvė (*taip senesnį žmogų kviečiama atsisėsti*).
56. – Sieskēs. Taupīk kuojis žanatvė. Prisistuo-viesi kāp vinčiavuos.
57. – Mama, muni vaikē kibin.
– Vuo kon dara?
– Su kumelšūdės miečiuo.
58. – Vākā, rui. Pri stala kap bažnīčiuo (*reiškia, rimtis, tyla, susikaupimas turi būti*).
– Vuo kāp bažnīčiuo?
– Kap dungū.
– Vuo kāp dungū?
– Vuo dungū kap unt žemis. Juk puoterius kalbat.
– Tā kam tas dongus? Būkem unt žemis.
– A nanutilsit, paršėlē. Jieskit, kon puo nuosis torat.
59. *Jei vaikinai nuskriaudė merginą ir paliko ją nėsčią, o atsakomybės vengia, jo situaciją aptaria taip:*
– Katras arklīs avižū najied.
– Tada jiedi, dabā tažvėngi.
60. – Kāp aš tau atsiruokūsu už ton gera?
– Dvari dīnuom atidėrbsi.
61. – Navaliuoju (*t. y. nepajėgiu, negaliu*).
– Na valiuk, vuo dėrbk (*tai žodžių žaismas: valioti – pajėgti ir valioti – volioti, ritinėti*).
62. – Napaslenku (*tai yra, tingiu ką nors daryti*).
– Naslink, pėlva pasirakštensi. Geriau ēk (*tai žodžių žaismas: paslinkti – galėti, netingėti ir slink-ti– šliaužti pilvu*).
63. – Jau mona kuojis nab vėsas. Ėnu ir vėrstu kas bėški.
64. – Je, seniau liūb sakīs: „Škac, paršuoksu“, vuo dabā: „Škac, apvėrsu“.
65. – Vaje, vaje.
– Vuo kuo ejē (*taip atsiliepiama į atsidusimą, lyg paguodžiama, lyg pajuokaujama*).
66. – Tėti, zirzink bėti (*taip vaikas prašo tėvą pa-žaisti su juo: prikišus lūpas prie jo veiduko, paprunkš-ti, lyg bitė žyzty*).
67. – Nuoru valgīti.
– Jiesti na šėkti, gali pakintieti.
68. – Malūji.
– Aš malūju – savi vadūju, vuo ka tu vagi, kor dedi?
– Aš navagu.
– Vuo aš namalūju.
69. – Vākā vanagā, kor i tieva pinigā?
– Luovuo puo puoduškas.
70. – Šimet bolbis baisė mažas.
– I mažas kaulu nator. Ka tik tuokiū būtu.
71. – Nieka mon nabsaki. Čiaupuos kap katie, pelenus prišėkusi.
– I kon basakīs, ka teisībi akis bada.
– Je je, dor kap su pėrstās.
72. – Senē babuvā užėjusi. Tā kāp baštimūji?
– Kon tēn baštimūsi, ka smertis aplie sobini ūsta.
73. – Ons gers žmuogus.
– Je, je, pruo mīgtonti gali praėti. Arba: Pruo mīgtonti gali par trīs mieterius praėti; pruo mīg-tonti su lazda gali praėti.
74. – Ve, kuoks gers sūris pavīka.
– Nie kond, nie spēr. A ne?